

Токарська О.А.

*аспірантка,
кафедра педагогіки*

Житомирський державний університет імені Івана Франка
**ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ**

Важливість розвитку, впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) підтверджується різними нормативними і установчими документами, прийнятими країнами-членами Європейського Союзу, Ради Європи і України зокрема, такими як: Стратегія «Європа 2020» (“Europe 2020” Strategy), Закон України «Про Національну програму інформатизації», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, в яких наголошується про необхідність застосування інформаційних технологій у професійній діяльності та повсякденному житті людини, як засобу створення умов для інтеграції України у світовий інформаційний простір.

Про актуальність зазначеної проблеми є велика кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В.Ю. Биков, Я.В. Булахова, О.М.

Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П. Пінчук, О.В. Шестопап та інші [1].

На сучасному етапі розвитку освіти відбувається активне впровадження в навчальний процес ІКТ, що дозволяє формувати також інформаційно-комунікаційну компетентність. Окреслення основних способів озброєння учнів зазначеною компетентністю є метою нашої статті.

Важлива роль у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності (далі ІК-компетентність) учнів відводиться використанню інформаційних технологій. ІК-компетентність заслуговує на особливу увагу тому, що саме вона дає можливість особистості бути сучасною, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати найновітніші досягнення техніки у своїй діяльності.

Сформована ІК-компетентність у застосуванні ІКТ передбачає наявність здатностей:

- застосовувати ІКТ в навчанні та повсякденному житті;
- раціонально використовувати комп'ютер і комп'ютерні засоби під час розв'язування завдань, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням і передаванням;
- будувати інформаційні моделі й досліджувати їх за допомогою засобів ІКТ;
- давати оцінку процесові й досягнутим результатам технологічної діяльності.

Помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В.Ю. Биков, Я.В. Булахова, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П. Пінчук, О.В. Шестопап та інші [1]. Сьогодні відбувається активне впровадження в навчальний процес ІКТ, зокрема, мультимедіа та інтерактивних технологій. Застосування ІКТ у навчальному процесі дозволяє реалізувати ідеї індивідуалізації та диференціації навчання, що є основними завданнями сучасної системи освіти України.

Важливість і необхідність впровадження інформаційних технологій (ІТ) у навчання обґрунтовується міжнародними експертами і вченими. ІТ торкаються всіх сфер діяльності людини, але, мабуть, найбільш сильний позитивний вплив вони мають на освіту, оскільки відкривають можливості впровадження абсолютно нових методів викладання і навчання поряд із традиційними.

Використання інформаційних технологій разом з традиційними засобами інформації, сприяє наступному:

- забезпечує особистісно орієнтовний та диференційований підхід у навчанні;

- забезпечує реалізацію інтерактивного методу навчання (постійна взаємодія з ПК – постановка питань, та отримання відповідей на них);
- підвищує пізнавальну активність учнів за рахунок різноманітної мультимедійної інформації;
- здійснює контроль завдяки тестуванню і систем запитань для самоконтролю [3, с. 26-30].

Разом з тим необхідно проаналізувати позитивний та негативний впливи інформаційних технологій на процес та результат навчання.

До негативних аспектів застосування ІТ відносять:

- ПК призводить до ізоляції учнів;
- не може вести справжній діалог, тобто „не розуміє” аналогій та метафор;
- не може пояснити учню, чому той відчуває труднощі під час оволодіння матеріалом;
- не може надихати або бути моделлю для наслідування;
- не може допомогти при вивченні неточних дисциплін, до яких не можна застосувати формальні правила і процедури.

До позитивних дидактичних можливостей ІТ відносять:

- індивідуалізацію навчання;
- ущільнення навчальної інформації;
- створення стійкого пізнавального мотиву осмисленого процесу практики;
- забезпечення зв'язку теорії з практикою;
- диференціація навчання;
- управління пізнавальною діяльністю та формування в учнів творчих якостей;
- організація проблемно-орієнтованих баз знань на основі реалізації структурно-функціональних предметних і міжпредметних зв'язків;
- забезпечення адекватного емоційного стану учнів;
- можливість створення реальної досліджуваної ситуації;
- формування загальної культури мислення;
- створення гарних умов для самореалізації особистості;
- формування і розвиток інформаційної культури і розв'язування задач медіа-освіти.

Це на нашу думку сприятиме підвищенню ефективності засвоєння навчального матеріалу, його адаптації та темпу подання, швидкості засвоєння інформації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та, як результату, формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності.

Список використаної літератури:

1. Бирик С.П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / С.П. Бирик, Г.М. Сюта. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.

2. Ємельянова, В.В. Формування інформаційних компетенцій під час уроків інформатики [Електронний ресурс] / В.В. Ємельянова // Інформаційні технології освіти - Режим доступу: ito.edu/2010/Tomsk/IV/IV-0-7.html, вільний.
3. Заболотний В.Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання (фізика)”/В.Ф. Заболотний . – Київ. – 2010. – 38 с.
4. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.